

УДК 342.951

О. Г. Комісаров

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
ЗАПРОВАДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА**

Постановка проблеми. Особливістю розвитку сучасного суспільства є постійне збільшення ролі інформаційної сфери в житті людини та, відповідно, інформаційної діяльності в її глобальному сприйнятті. При цьому формування інформаційного суспільства не є простим «однорідним» процесом, у межах якого всі країни, організації та окремо взяті індивіди одночасно досягають певного позитивного результату.

У сучасній Україні вже закладено правові засади побудови інформаційного суспільства, спрямованні на врегулювання суспільних відносин щодо створення інформаційних електронних ресурсів, захисту інтелектуальної власності на ці ресурси, впровадження електронного документообігу, захисту інформації тощо. Разом із тим нові тенденції розвитку інформаційної сфери, насамперед стрімке формування глобального інформаційного простору та глобальне інформаційне протиборство, розробка й використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, виникнення принципово нових суспільних відносин за різноманітними напрямками інформаційної діяльності, зокрема електронне урядування, доступ до публічної інформації, функціонування засобів масової інформації, державна статистика і документообіг, інформаційна діяльність у галузях освіти і науки, культури і мистецтва, в економічній, фінансовій, банківській, правоохоронній, законотворчій та інших сферах, потребують як всебічного дослідження й належного правового забезпечення, так і формування національної політики розвитку інформаційного суспільства.

Оцінка стану літератури. Вироблене в процесі оцінки феномену інформаційного суспільства поняття поклало початок однойменній теорії, яка була введена у науковий обіг на початку 60-х років XX століття. У витоків цієї теорії стояли праці Д. Белла, З. Бржезінського, Р. Дарендорфа, П. Друкера, В. Іноземцева, Г. Канна, М. Кастельса, І. Масуди, Ф. Махлупа, М. Пората, Б. Смарта, Т. Стоунера, А. Тоффлера, А. Турена та інших,

в яких створення інформаційного суспільства визнано новою історичною фазою розвитку людської цивілізації.

Попри значну кількість наукових досліджень філософських, соціологічних, організаційних, технічних, правових та інших аспектів формування інформаційного суспільства, в сучасній науці все ще відсутнє єдине його розуміння, не сформовані базові поняття.

Постановка завдання. Мета статті – на основі аналізу основних поглядів на інформаційне суспільство як об'єкт державного управління, державної інформаційної політики та чинного законодавства надати оцінку сучасному етапу формування Національної політики розвитку інформаційного суспільства та напрямам її запровадження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Осмислення проблеми формування інформаційного суспільства, з'ясування ступеня її глобальності та впливу на функціонування державних і суспільних інституцій, а також вироблення узгодженої політики та стратегії дій є ключовим заходом у її вирішенні. Так, ще А. Тоффлер, схилиючись до розуміння інформаційного суспільства як «суперіндустріального», яке діє в межах сталої системи суспільних відносин, але з постійним пришвидшенням свого розвитку, зауважував, що «немає загальноприйнятого вислову, який повністю задовольнив би потреби опису нового періоду соціального розвитку, до якого ми наближаємось», А. Турен називав його «запрограмованим» через наявність впливу рішень, політик і програм на природньо-історичний розвиток, Р. Дарендорф – «посткапіталістичним», Дж. Мартін – «телематичним», К. Боулдінг – «постцивілізаційним», Г. Кан – «постекономічним», С. Алтром – «постпротестантським», Дж. Ліхтхайм – «постбуржуазним», А. Етціоне – «постмодерністським», З. Бржезинський – «технотронним», В. Іноземцев – «постекономічним».

Безпосередньою причиною виникнення поняття «інформаційне суспільство» та його подальшого нормативно-правового закріплення слід вважати реакцію людства на пришвидшення розвитку обчислювальної техніки і інформаційних технологій. Однак державні та суспільні інституції, які ще із середини ХХ ст. були пов'язані з інформаційними технологіями та інформаційною діяльністю, не ставили перед собою завдання надання правової оцінки інформаційним технологіям через відсутність суттєвого впливу останніх на умови життя людини та суспільний прогрес загалом. Відповідно, незважаючи на «діяльність всесвітньо відомої школи кібернетики; формування на початку 90-х років минулого століття концепції та програми інформатизації; створення різноманітних інформаційно-комунікаційних технологій і загальнодержавних інформаційно-аналітичних систем різного рівня та призначення» [1], законодавчого визначення самого поняття інформаційного суспільства не було вироблено.

Водночас у працях різних авторів формувалася подібна позиція щодо того, що існуючі суспільні регулятори та засоби обробки інформації з часом переставали справлятися з потоком інформації, збільшувався обсяг необробленої або неопублікованої інформації, остання перестала вико-

ристовуватися безпосередньо після її оприлюднення, ускладнювався між-державний інформаційний обмін, зріс мовний бар'єр тощо. І. Негодаєв у межах дискусії щодо проблем формування інформаційного суспільства такий стан позначав за допомогою терміна «інформаційний тромбоз» – збільшення обсягів інформації, що супроводжується фізіологічною обмеженістю людини в її сприйнятті та переробці, а також складністю у вичлененні необхідної інформації із загального потоку («інформаційне голодування») [2].

Вважаючи осмислення проблем розбудови інформаційного суспільства та вироблення єдиної стратегії щодо їх вирішення питаннями світового масштабу, спрямованими на досягнення цілей Декларації тисячоліття ООН, Резолюцією 90-го пленарного засідання Генеральної асамблеї «Всесвітня зустріч на вищому рівні з питань інформаційного суспільства» прийнято рішення щодо проведення Зустрічей на вищому рівні з питань інформаційного суспільства (перший етап – у 2003 році у Женеві, другий – у 2005 році у Тунісі) [3].

Відповідно до п.1 Женевської декларації принципів наголошено на спільному прагненні і рішучості побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен може створювати інформацію і знання, мати до них доступ, користуватися й обмінюватися ними, даючи змогу окремим особам, громадам і народам повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи своєму сталому розвитку і підвищуючи якість свого життя на основі цілей і принципів Статуту ООН і поважаючи в повному обсязі та підтримуючи Загальну декларацію прав людини [4]. При цьому учасники Зустрічі зазначили, що опанування потенціалу інформаційних і комунікаційних технологій (далі – ІКТ) здійснюється для просування цілей розвитку Декларації тисячоліття, а саме: подолання крайньої бідності і голоду; забезпечення загальної початкової освіти; сприяння рівності чоловіків і жінок та надання всіх прав і можливостей жінкам; скорочення дитячої смертності; поліпшення охорони материнства; боротьба з ВІЛ/СНІД, малярією та іншими захворюваннями; сприяння екологічній сталості і розвитку глобальних партнерств з метою розвитку для досягнення більш мирного, справедливо-го і процвітаючого світу (п.2) [4].

З огляду на те, що глобальне опанування ІКТ поряд із безумовними перевагами несе й певні загрози, у Женевській декларації зазначено, що, хоча, відповідно до ст. 19 Загальної декларації прав людини, основу інформаційного суспільства складає право кожного на свободу переконань і їх виявлення із включенням до нього свободи безперешкодно дотримуватися своїх переконань та свободи шукати, одержувати і поширювати інформацію та ідеї будь-якими засобами і незалежно від державних кордонів (п. 4.), відповідно до положень ст. 29 Загальної декларації прав людини кожна людина має обов'язки перед суспільством, в якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи, і при здійсненні своїх прав і свобод кожна людина має зазнавати таких обмежень, які встановлені законом виключно з метою забезпечення належного визнання та поваги прав і свобод

інших та забезпечення справедливих вимог моралі, громадського порядку і загального добробуту в демократичному суспільстві (п. 5).

Визначаючи ключові принципи інформаційного суспільства, автори Женевської декларації вказували, що його серцевиною є спілкування, яке виступає одним з основних соціальних процесів, однією з базових людських потреб і основою будь-якої соціальної організації [4]. Відповідно, принципи інформаційного суспільства, заявлені у п. 17 декларації, були спрямовані на вироблення нових форм солідарності, партнерства і співробітництва між державними органами та іншими заінтересованими сторонами, громадянським суспільством і міжнародними організаціями. Також важливим рішенням виступила фіксація мети процесу розбудови інформаційного суспільства (інформатизації) – подолання цифрового розриву і забезпечення гармонійного, справедливого і рівноправного розвитку для всіх, цифрової солідарності як на національному, так і на міжнародному рівнях [4].

Для досягнення поставленої мети та реалізації керівних принципів було розроблено Женевський План дій, який визначено платформою, що розвивається для сприяння інформаційному суспільству на національному, регіональному і міжнародному рівнях [5].

Розглядаючи зміст Женевської декларації та Женевського Плану дій, звернемо увагу, що їх автори наполягали на розробці й запровадженні до 2005 року національних електронних стратегій та, враховуючи різні національні обставини, на: сприянні використанню ІКТ для цілей розвитку з боку державних органів і всіх заінтересованих сторін (C1); розбудові інформаційної і комунікаційної інфраструктури як необхідного фундаменту інформаційного суспільства (C2); забезпеченні доступу до інформації і знань (C3); підвищенні компетентності (C4); зміцненні довіри і безпеки при використанні ІКТ (C5); створенні сприятливого середовища (C6); застосуванні ІКТ в усіх аспектах життя: електронному уряді, електронному бізнесі, електронному навчанні, електронній охороні здоров'я, електронній зайнятості, електронній охороні довкілля, електронному сільському господарстві, електронній науковій діяльності (C7); забезпеченні культурного різноманіття та ідентичності, мовного різноманіття і місцевого контенту (C8); заохоченні засобів масової інформації (C9); зміцненні етичної сторони інформаційного суспільства (C10); забезпеченні міжнародного і регіонального співробітництва (C11).

На відміну від першого етапу Зустрічі на його другому етапі було визнано центральну роль державної політики у створенні рамок, в яких може здійснюватися мобілізація ресурсів формування інформаційного суспільства.

Безпосередні практичні дії з виконання були об'єднані у Туніський програмі для інформаційного суспільства, зміст якої був розділений на три складові частини: визначення сфер, де прогрес уже досягнуто; досягається; не був досягнутий. [6] Відповідно, одним з ключових завдань проведення парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні у 2005 та 2014 роках було виконання цієї програми та надання

оцінки стану розбудови інформаційного суспільства в Україні порівняно зі світовими тенденціями і станом виконання Женевського Плану дій в інших країнах, визначення відповідності стану інформатизації потенціалу та можливостям України тощо. Під час парламентських слухань з питань законодавчого забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні такій діяльності було дано негативну оцінку з відображенням у Рекомендаціях парламентських слухань того, що «за часів незалежності України галузь інформаційних технологій розвивалася практично без підтримки з боку держави, роль якої переважно зводилася до збору статистичних відомостей, які часто не відображали реального стану справ» та «відсутність державної підтримки національної індустрії програмної продукції в умовах, коли вона перебуває на етапі становлення, може призвести до негативних наслідків, зокрема стагнації і втрати конкурентоспроможності вітчизняних компаній на світовому ринку» [7].

Рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні у 2005 та 2014 роках в цілому повторюють стратегічні напрями, визначені в резолютивних документах Зустрічей, що обумовлює комплексність вирішення кожного з наступних стратегічних проблемних питань: 1. розробка та реалізація національної стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні; 2. розвиток інформаційної інфраструктури Кабінету Міністрів України; 3. забезпечення повсякденного доступу до телекомунікаційних послуг; 4. стимулювання розвитку послуг для населення та у сфері бізнесу із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій; 5. створення загальнодоступних електронних інформаційних ресурсів; 6. забезпечення інформаційної безпеки; 7. участь громадськості у прийнятті рішень.

Розглядаючи інформаційне суспільство у найбільш широкому значенні, звернемо увагу й на те, що воно сприяє розвитку особистості та одночасно пригнічує значення державних і суспільних інституцій. Поряд із цим не варто забувати, що інформація як основна рушійна сила суспільства є результатом віддзеркалення в різних формах фактів суспільного буття і суспільної свідомості, а у функціональному плані виступає універсальним засобом передавання, накопичення, циркуляції відбитої синергетики різноманіття життя соціуму. Отже, можливо припустити, що державна політика, спрямована на розвиток ІКТ, серед іншого спрямовується й на поступове позбавлення особи можливостей формувати власне інформаційне середовище та створення неможливості її самостійного відходу від глобального інформаційного простору або пануючої інформаційної технології.

Так, ще І. Мелюхін звертав увагу на той факт, що «коли у продуктивних силах і виробничих відносинах, у прирості капіталу на передній план виходять знання і інформація, то вони утворюють нову – особисту – форму власності» [8], а В. Іноземцев вказував що «власність людини на знання і інформацію віддаляє її від безпосередньої участі у виробництві через автоматизацію, інформатизацію останнього ... людина обслуговує виробництво своїм інтелектом» [9, с. 13]. Майже однакове за змістом припущення щодо

суспільної необхідності детального розгляду і врегулювання означеного питання було зроблено багатьма іншими дослідниками.

За іншою усталеною позицією інформаційне суспільство сприймається як засіб впливу на духовний світ людей і вважається здатним перебудувати основи моральності. Звернемо увагу, що відповідні властивості ІКТ отримують не тільки схвальну оцінку та визначаються в якості пріоритетів суспільного розвитку, але й критикуються, обмежуються й забороняються. Так, у Модельному Законі СНД «Про захист дітей від інформації, яка шкодить їх здоров'ю і розвитку» встановлено правові та організаційні основи державної політики і міжнародного співробітництва у сфері забезпечення інформаційної безпеки дітей з урахуванням загальноприйнятих принципів та норм міжнародного права, в тому числі закріплених у Конвенції ООН про права дитини і Модельному законі держав-учасниць СНД «Про основні гарантії прав дитини у державі», відповідно до яких формується система адміністративних, технічних, програмних та інших засобів недопущення дітей до інформації у доступний для дітей час або у доступних для відвідування дітьми громадських місцях [10]. Загалом слід відзначити, що як у науці, так і в практиці сучасного державного управління більшість праць та рішень були скеровані намаганням «наздогнати» інші країни світу за кількісними показниками розвитку ІКТ, отже, були присвячені технічним або технологічним питанням інформатизації, побудові матеріальної основи інформаційного суспільства, тоді як їх «гуманітарні» складові (інформаційна культура, «корисна» інформація, знання тощо) майже не розглядалися. За таких умов розбудова інформаційного суспільства у тексті нормативно-правових актів пов'язувалася виключно з інформатизацією державних органів, органів освіти, охорони здоров'я тощо. Так, наприклад, в Указі Президента України «Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій» розвиток в Україні інформаційного суспільства та впровадження новітніх ІКТ в усіх сферах суспільного життя було пов'язано лише із закупівлею техніки та програмного забезпечення для потреб державних органів [11].

Складний дуалістичний підхід до формування державної політики розбудови інформаційного суспільства відобразився у змісті Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки [1], дія яких отримала друге життя в межах Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні до 2020 року. Так, у розділі II Закону вказано, що основним завданням розвитку інформаційного суспільства в Україні є сприяння кожній людині у можливостях на засадах широкого використання сучасних ІКТ створювати інформацію і знання, користуватися та обмінюватися ними, виробляти товари та надавати послуги, повною мірою реалізуючи свій потенціал, підвищуючи якість свого життя і сприяючи сталому розвитку країни на основі цілей і принципів, проголошених ООН, Декларації принципів та Плану дій, напрацьованих на Всесвітніх зустрічах на вищому рівні з питань інформаційного суспільства та Постанови Верховної Ради України «Про Рекомендації парламентських слухань з питань

розвитку інформаційного суспільства в Україні». При цьому, закріплюючи у розділі III Закону засади, на яких ґрунтується Національна політика розвитку інформаційного суспільства в Україні, законодавець вказує на забезпечення інформаційної безпеки, а викладаючи зміст Національної політики розвитку інформаційного суспільства в Україні, включає до нього вичерпний перелік заходів. [1]

На відміну від Закону України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки», який був розроблений з урахуванням рішень Зустрічей, у Законі України «Про Національну програму інформатизації» термін «національна політика» не використовується. При цьому відповідно до ст. 2 вказаного Закону Національна програма інформатизації становить комплекс взаємопов'язаних окремих завдань (проектів) інформатизації, спрямованих на реалізацію державної політики та пріоритетних напрямів створення сучасної інформаційної інфраструктури України за рахунок концентрації та раціонального використання фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, виробничого і науково-технічного потенціалу держави, а також координації діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності і громадян у сфері інформатизації [12]. Також слід звернути увагу на те, що зміст державної політики у сфері інформатизації викладено в розділі III Закону України «Про Концепцію Національної програми інформатизації», згідно з положеннями якого остання формується як складова частина соціально-економічної політики держави в цілому і спрямовується на раціональне використання промислового та науково-технічного потенціалу, матеріально-технічних і фінансових ресурсів для створення сучасної інформаційної інфраструктури в інтересах вирішення комплексу поточних та перспективних завдань розвитку України як незалежної демократичної держави з ринковою економікою [13].

Щодо такого стану А. Марущак зазначав, що «в основу державної політики повинно бути покладене державне регулювання процесів інформатизації на основі поєднання принципів централізації і децентралізації, саморозвитку, самофінансування та самоокупності, державної підтримки через систему пільг, кредитів, прямого бюджетного фінансування» [14, с. 45]. При цьому, розкриваючи структуру державної політики інформатизації, вказаний автор в основному зосереджувався на фінансових та організаційних питаннях, відносячи до її складових бюджетну політику, спрямовану на реалізацію загальнодержавних проектів інформатизації, державну політику реформування власності, політику підтримки малих та середніх підприємств у сфері інформатизації, політику розвитку національної інфраструктури, державну інвестиційну політику у сфері інформатизації, антимонopolну політику.

За позицією І. Арістової, існуюча політика держави в інформаційній сфері спрямована як на її розвиток безпосередньо, так і на підвищення з її допомогою ефективності розвитку державності, безпеки, оборони, пріоритетних галузей економіки, фінансової та грошової системи, соціальної

сфери, галузей екології та використання природних ресурсів, науки, освіти і культури, міжнародного співробітництва [15, с. 44–45]. Вбачається, що відсутність законодавчого визначення понять «інформаційна сфера» та «інформаційне суспільство» дозволила їх подібне використання в сучасній правовій науці як майже синонімічних за змістом.

У зв'язку з викладеним «вузьке» тлумачення поняття «інформаційна сфера» є обґрунтованим виключно з огляду на зміст Концепції Національної програми інформатизації, самої Національної програми інформатизації та низки пов'язаних з ними підзаконних актів, зокрема Указу Президента України «Про заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки держави» (втратив чинність) [16]. При цьому твердження, що «відповідна державна політика проводиться ... щодо підтримки розвитку саме інформаційної сфери – сфери засобів масової інформації, сфери науково-технічної інформації, видавничої справи та реклами, сфери статистики, сфери бібліотечної та архівної справи, сфери інформатики та обчислювальної техніки тощо» [15, с. 45], є обґрунтованим лише у разі закріплення в законодавстві визначення інформаційної діяльності держави та вичерпного переліку сфер (галузей), в яких ця діяльність провадиться. Враховуючи, що такий підхід був використаний лише в Законі України «Про інформацію» в редакції 1992 року, а його чинна редакція такого визначення не надає, вважаємо, що зазначене та подібні твердження необхідно переглянути.

Висновки і перспективи подальших досліджень. За період із набуття чинності Закону України «Про доступ до публічної інформації», викладення у новій редакції Закону України «Про інформацію» до утворення Міністерства інформаційної політики державна політика інформатизації отримала складну структуру, яка поступово має трансформуватися у зміст національної електронної стратегії та її «відповідник» – Національну політику розвитку інформаційного суспільства в Україні. За таких умов подальше здійснення Національної програми інформатизації відповідно до схваленої Концепції необхідно припинити з метою оновлення останньої.

Подальші дослідження зазначеної проблеми потрібно проводити з урахуванням того, що рівень розвитку ІКТ, особливо у недержавному (приватному) секторі, вже досягнув рівня, визначеного Концепцією Національної програми інформатизації, й має в подальшому забезпечуватися механізмами публічно-приватного партнерства та іншими механізмами, рекомендованими учасниками Зустрічей (Розділ D. «Упровадження і наступна діяльність» Туніської програми для інформаційного суспільства).

Література

1. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007–2015 роки : Закон України від 09.01.2007 № 537-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=537-16>.
2. Негодаев И.А. На путях к информационному обществу / И.А. Негодаев [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lib.socio.msu.ru/1/library?e=d-000-00---001ucheб-00-0-0-0prompt-10---4---stx-0-11--1-ru-50---20-about-%e0-00031-001-1-0windowsZz-1251-00&cl=CL1&d=HASH833c885b705b34082e7944.4&x=1>.

3. Резолюція 90-го пленарного засідання Генеральної асамблеї від 21 грудня 2001 року № 56/183 «Всесвітня зустріч на вищому рівні з питань інформаційного суспільства» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://informationsociety.files.wordpress.com/2006/11/56_183_unga_2002-ru.pdf.
4. Женевська Декларація принципів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/dp/.
5. Женевський План дій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/pd/.
6. Туніська програма для інформаційного суспільства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://informationsociety.wordpress.com/basics/wsis_outcomes/tp/.
7. Про Рекомендації парламентських слухань на тему: «Законодавче забезпечення розвитку інформаційного суспільства в Україні» : Постанова Верховної Ради України від 03.07.2014 № 1565-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1565-18>.
8. Мелюхин И.С. Информационное общество: истоки, проблемы, тенденции развития / И.С. Мелюхин ; МГУ им. М.В. Ломоносова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1999. – 208 с.
9. Иноземцев В.Л. Личное против частного? (Размышления о путях трансформации отношений собственности) / В.Л. Иноземцев // Общество и экономика. 1997. – № 9–10.
10. Модельный закон о защите детей от информации, причиняющей вред их здоровью и развитию [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=997_m85&p=1319615331579350.
11. Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій : Указ Президента України від 20.10.2005 № 1497/2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1497%2F2005>.
12. Про Національну програму інформатизації : Закон України від 04.02.1998 № 74/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=74%2F98-%E2%F0>.
13. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 04.02.1998 № 75/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=75%2F98-%E2%F0&p=1322647315244388>.
14. Марущак А.І. Інформаційне право: правове регулювання інформаційної діяльності : [навчальний посібник] / А.І. Марущак. – К. : Видавничий дім «Скіф», КНТ, 2008. – 344с.
15. Арістова І.В. Державна інформаційна політика та її реалізація в діяльності органів внутрішніх справ України: організаційно-правові засади: дис. ... доктора юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Ірина Василівна Арістова. – Х., 2002. – 408 с.
16. Про заходи щодо забезпечення інформаційної безпеки держави : Указ Президента України від 18.09.2002 № 836/2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=836%2F2002>.

А н о т а ц і я

Комісаров О. Г. Проблеми та перспективи запровадження національної політики розвитку інформаційного суспільства. – Стаття.

Запропоновано алгоритм визначення сутності та змісту національної політики розвитку інформаційного суспільства. Розглянуто її призначення. Визначено сучасні проблеми та перспективи її запровадження з огляду на стратегічні рішення держави в інформаційній сфері.

Ключові слова: інформація, інформаційне суспільство, національна політика.

А н н о т а ц и я

Комиссаров А. Г. Проблемы и перспективы внедрения национальной политики развития информационного общества. – Статья.

Предложен алгоритм определения сущности и содержания национальной политики развития информационного общества. Рассмотрено ее назначение. Определены современные проблемы и перспективы ее внедрения с учетом стратегических решений государства в информационной сфере.

Ключевые слова: информация, информационное общество, национальная политика.

S u m m a r y

Komisarov A. G. Problems and prospects of introduction of national policy of development of informative society. – Article.

The algorithm of decision of essence and maintenance of national policy of development of informative society is offered. Its setting is considered. Modern problems and prospects of its introduction are certain taking into account the strategic decisions of the state in an informative sphere.

Key words: information, informative society, national policy.